

ŞEFKAT VE MERHAMET

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُوفٌ رَّحِيمٌ

“Sîze kendi âranızdan öyle bir Peygamber geldi ki zahmete uğramanız ona ağır gelir. Kalbi üstünüze titrer, mü'minlere karşı pek şefkatli ve merhametlidir.” (Tevbe Sûresi, 9/128)

الرَّاحِمُونَ يَرْحَمُهُمُ الرَّحْمَنُ، اِرْحَمُوا مَن فِي الْأَرْضِ يَرْحَمَكُم مِّن فِي السَّمَاءِ

“Birbirlerine rahmet duygularıyla muamele edenlere Rahman da merhamet eder. (Öyleyse) siz yeryüzündekilere merhamet edin ki ehl-i sema da size merhamet etsin.” (Tirmizî, birr 16; Ebû Dâvûd, edeb 58)

Muhterem Müslümanlar! Hutbemiz, Şefkat ve merhamet hakkında olacaktır.

Şefkat; Cenâb-ı Hakk'ın birer sanatı olmaları itibarıyla, herkese ve her şeye karşı alâka duyma, sevgi besleme, başkalarının dertlerine ortak olma, kederlerini paylaşma, karşılıksız yardımlarına koşma, mazlumların mağdurların maruz kaldıkları sıkıntıları göğüsleme ve bir anne gibi onlarla ilgilenme manalarına gelmektedir.

Merhamet ise yumuşak kalplilik, acımak, bağışlamak, cezasını affetmek ve çok şefkatli olmak anlamına gelir. Şefkat ve merhamet birbirinin yerine kullanıldığı gibi çok defa beraber zikredilir.

Şefkatin tam ve olgun hâli ise ancak, insanları ebedî azaptan kurtarıp sonsuz bir mutluluğa kavuşturmak için gereken bütün himmet ve gayreti ortaya koymakla gerçekleşir. Anne ve babaların, çocuklarının bütün ihtiyaçlarını görmeleri, gönüllerindeki şefkattendir. Fakat o şefkatin tamamıyeti, evlatlarının sonsuz saadet diyarına ve bitmeyen bir mutluluğa

varana kadar, sırât-ı müstakîm üzere bulunmaları istikametinde, **gayret ortaya koymalarına bağlıdır.** Çocuğunu âhirete **hazırlamayan** bir anne baba, onu ne kadar severse sevsin, onun dünyevî ihtiyaçlarını karşılamak için ne denli gayret gösterirse gösterebilir, asıl vazifesini **yapmamış**, kalbindeki şefkat hissini boşa harcamış, hatta kötüye kullanmış demektir.

Allah (celle celâluhu) kullarına çok şefkatli ve merhametlidir, **Rahmân, Rahîm, Raûf** gibi pek çok ismi bu mânâyı ifade eder. Hutbemizin başında okuduğumuz Âyette Efendimiz için, Cenab-ı Hakk'ın esmâ-i hüsnâsından olan **“Raûf”** (çok şefkatli) ve **“Rahîm”** (çok merhametli) sıfatları kullanılıyor. Demek ki Peygamber Efendimiz, bu iki ismin ruh ve manasını kendisinde barındırıyor ve onlara dayanarak vazifesini yapıyordu.

Rasûl-ü Ekrem (sallallâhu aleyhi ve sellem) Efendimiz şöyle buyurmuştur: **“Şüphesiz Allah, refiktir (merhametli ve şefkatlidir); her işte mülayemeti, rahmet ve şefkatle muameleyi sever.”** Ve yine beyan Sultanı, **“Büyüklerle hürmet, küçüklerle şefkat göstermeyen bizden değildir.”** buyurur.. buyurur ve onu âdeta bir mü'min şiarı ve özelliği sayar. (Tirmizi,15; Ebu Davut,58)

Bir gün ashâbına, susamış bir adamın kendi susuzluğunu giderdikten sonra empati yapıp susuz kalmış bir köpeğin susuzluğunu giderme çabasından bahseder ve **“Adamın bu hareketinden Allah hoşnut oldu ve onu bağışladı.”** der. Bunun üzerine sahabe, “Ey Allah'ın Resûlü! Bizim için hayvanlardan dolayı da sevap var mı?” diye sorunca **“Her canlı sebebiyle sevap vardır!”** buyurur. (Buhârî, Şûrb, 9)

Peygamberâne bir şefkati hissedebilmek, Şefkat Peygamber'inin nazarıyla kainâta, insanlara ve ahirete bakmaya bağlıdır.

Bir insanın imandan nasibi, şefkati ile doğru orantılıdır!.. Yaşatmak için yaşayan insanların en önemli vasıfları **şefkattir..** taşa, toprağa, ağaca, hayvanata ve **en üst seviyede de insana şefkattir.** İmana ve Kur'an'a hizmet mesleğinin esaslarından bir de şefkattir. “Acz”, “fakr”, “şevk” ve “şükür”den **sonra, “tefekür” ve “şefkat” gelir.** Mesleğimizdeki bu şefkat mülahazası bir **karıncaya bile ayak basmamayı** gerektirir.

Şefkat hisleriyle dopdolu olmayan, başkaları için yaşayamaz, yaşamayı yaşatmaya feda edemez. Şefkat öyle sırlı bir anahtardır ki onun açamayacağı kapı yoktur. Yine şefkatte öyle bir güç vardır ki, onunla en katı kalbler yumuşar, en mütemerrit ruhlar dize gelir ve en korkunç düşmanlıklar bile onun karşısında **“pes”** eder.

Kendisine şefkatle yaklaşılan bir insan, söylenenleri o anda kabullenmese bile, sonradan mutlaka düşünecek, işittiği hakikatlere karşı zamanla iyice yumuşayacak ve meselelerin aslını öğrenmeye karşı içinde bir iştiyak duyacaktır.

Maalesef yitirdiğimiz çok önemli değerlerden birisi de şefkat ve merhamet duygusudur.

Böyle bir dönemde hiç olmazsa; aklı başında, insanlığa karşı içinde sevgi taşıyan, saygı duyan, bir huzur dünyası arkasından koşup duran insanların, aradaki köprülerin bütün bütün yıkılmaması için **sabırlı, temkinli ve şefkatli** davranmaları gerekmektedir. Toplum çapında öyle yırtıklar meydana geldi ki, bunların da şefkatten başka bir şeyle yamanabilmesi mümkün değildir. **Bugün insanlık belki de havadan, sudan, ekmekten daha ziyade şefkate muhtaçtır.**

Yerinde kullanılan **merhamet**, hayat veren bir su ise, onun su-i istimâl edilmesi **bir zehirdir**. Oksijen ve hidrojen, belli ölçülerde bir araya gelince **su olurlar**. Ölçü bozulduğu ve ayrı ayrı kaldıkları anda ise, **yanıcı ve yakıcı** olurlar. Bunun gibi, **merhametin de** hem dozu hem de kime karşı yapılacağı çok mühimdir. “**Canavara karşı merhamet göstermek iştahını açar, sonra döner dışının kirasını ister.**” Azgına **merhamet**, onu iyice saldırgan yapar ve başkalarına tecavüze teşvik eder. Yılan gibi zehirlemekten lezzet alana **merhamet** edilmez. Ona **merhamet**, dünyanın idaresini kobralara bırakmak demektir...

Eli kanlı, yüzü kanlı; gönlü kanlı, gözü kanlı; hâsılı hem deli hem de kanlıya **merhamet**, bütün mağdurlara, bütün mazlumlara karşı en korkunç bir **merhametsizliktir**. Böyle bir tutum ise, kurda acıyıp da kuzuların hukukuna önem vermeme gibi bir şeye benzer ki; kurtları güldürse bile, bütün gökyüzünü ağlatır.

Geçmişten günümüze “**acırsanız acınacak hale gelirsiniz**” diyerek, yaralatılan her şeye **zulmedenler**, hep kaybetmiş, kendilerine yazık etmişlerdir. Buna mukabil şefkat ve merhamet kahramanları ise hep kazanmışlardır. **Müjdeler olsun, gönülden iman ederek, birbirine sabır ve şefkat dersi verip, sabır ve şefkat örneği olanlara.**